1
ކަރުދާސް
ލީގަލް ސެކްޓަރ ރިސޯސް ސެންޓަރ، އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ 15 މެއި 2017
ތަޢާރުފު މި ކަރުދާހުގައި ހިމެނިގެންވާ ބައިތައް
މި ކަރުދާހަކީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016)ޖިނާއީ ➢ ޤާ
ޖިނާއީ އިޖުރާ އަތުގެ ނޫ ނަ ށް ޢަ މަލުކު ރަ ން
އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު(އަށް ޢާންމުން ހޭލުންތެރިކުރުވުމުގެ ގޮތުން،
ފަ ށަ ންވާއިރަ ށް މިހާތަ ނަ ށް ވެ ފައިވާ ތަ އްޔާރީތަ އް
އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ލީގަލް ސެކްޓަރ ރިސޯސް ސެންޓަރގެ
➢ ޖިނާއީ އިޖުރާ އަތުގެ ޤާނޫ ނެ އް އެކުލަވާލުމުގެ
ފަރާތުން ތައްޔާރުކުރާ ސިލްސިލާ މަޢުލޫމާތު ކަރުދާސްތަކުގެ ތެރެއިން
މަ ސަ އް ކަތް ތަ އް ފެ ށު ނު ހިސާ ބު
އެންމެ ފުރަތަމަ ކަރުދާހެވެ.
➢ ޖިނާއީ އިޖުރާ އަތުގެ ޤާނޫ ނު އެކުލެވިގެ ންވާ މައިގަނޑު
ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނަކީ، ޖިނާއީ ޢަދުލުގެ ނިޒާމުގައި
ބައިތަ އް
އެކި ފަރާތްތަކުން ޢަމަލުކުރަންވީ ގޮތުގެ އުޞޫލުތަކާއި، އެކި
ޤު ➢ ޖިނާއީ އިޖުރާ އަތުގެ ޤާނޫ ނު ހިނގާނެ ދާއިރާ
ފަރާތްތަކަށް ލިބިފައިވާ ޙައް ތަކާ އަދި އެކި ފަރާތްތަކަށް ލިބިފައިވާ
ބާރުތަކާއި، އެ ބާރުތައް ބޭނުންކުރަންވީ ގޮތް އެންމެ ތަފްޞީލުކޮށް
މިހާތަނަށް އެއް ޤާނޫނެއްގައި ލިޔެވި، ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ޤާނޫނެވެ.
ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން
މި ޤާނޫނުގެ ސަބަބުން، ޒަމާނާ އެއްގޮތް ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުތަކެއް
ތަޢާރުފުކުރެވި، ޖިނާއީ ޢަދުލުގެ ނިޒާމަށް ބޮޑެތި އިޞްލާޙީ ފަށަންވާއިރަށް މިހާތަނަށް ވެފައިވާ ތައްޔާރީތައް
ބަދަލުތަކެއް އައިސް، ޖިނާއީ ޢަދުލުގެ ނިޒާމުގައި އެކި ➢
ކަމާބެހޭ މު އަ އް ސަ ސާ ތަ އް ތަމްރީންކު ރު ން
މުއައްސަސާތަކުން އަދާކުރާ ދައުރަށް އިޞްލާޙީ ހެޔޮ ބަދަލުތަކެއް
ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުން ޖިނާއީ ޢަދުލުގެ ނިޒާމުގެ
އަންނާނެއެވެ.
އެކި މަރުޙަލާތަކުގައި ޢަމަލުކުރެވެމުން އަންނަ އުޞޫލުތަކަށް ބޮޑެތި
ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނަށް އަހުލުވެރިކުރުމަށްޓަކައި
ބަދަލުތަކެއް އަންނާނެތީ، އެ ޤާނޫނަށް ކަމާބެހޭ މުއައްސަސާތައް
ލީގަލް ސެކްޓަރ ރިސޯސް ސެންޓަރގެ ފަރާތުން ނެރޭ ސިލްސިލާ
ތަމްރީންކުރުމަށްޓަކައި ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތްތައް 2016 ވަނަ
މަޢުލޫމާތު ކަރުދާސްތަކުގައި އަލިއަޅުވާލާނީ، އެ ޤާނޫނުން އަލަށް
އަހަރުގެ ޑިސެމްބަރު މަހުގެ ތެރޭގައި އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން
ތަޢާރުފުކުރާ އުޞޫލުތަކަށާއި، ޖިނާއީ ޢަދުލުގެ ނިޒާމުގެ ކޮންމެ
ފަށައި، 2017 ވަނަ އަހަރުގެ ފެބްރުއަރީ މަހުގެ ތެރޭގައި، އ.ދ.ގެ
މަރުޙަލާއެއްގައި އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޢަމަލުކުރެވޭނެ
ޑިވެލޮޕްމަންޓް ޕްރޮގްރާމްއާ ގުޅިގެން އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ
އިޖުރާއަތުތަކަށާއި، މިއިން ކޮންމެ މަރުޙަލާއެއްގައި އެކި
އޮފީހުންވަނީ ޓްރެއިނަރުން ތަމްރީންކުރުމުގެ ޕްރޮގްރާމްތަކެއް
މުއައްސަސާތަކަށް ލިބިދޭ ބާރުތަކަށާއި އަދި ރައްޔިތުންނަށް ލިބިދޭ
ހިންގާފައެވެ. މި ޕްރޮގްރާމްތަކުގައި ޖުމްލަ 8 މުއައްސަސާއެއްގެ
ޙައްޤުތަކަށެވެ.
މުވައްޒަފުން ތަމްރީންކުރެވިފައިވެއެވެ.
1

ޓްރެއިންނަރުން ތަމްރީންކުރުމުގެ ޕްރޮގްރާމް ހިންގިފައިވާ ޤާ
ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ނޫނެއް އެކުލަވާލުމުގެ
މުއައްސަސާތައް:
މަސައްކަތްތައް ފެށުނު ހިސާބު
 ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
 ސް ސް ސަ ސް ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނެއް އެކުލަވާލުމުގެ މަސައްކަތްތައް
މޯލްޑިވް ޕޮލި ރވި
 އެންޓި-ކޮރަޝަން ކޮމިޝަން ފެށިފައިވަނީ 2004 ވަނަ އަހަރު، އޭރުގެ ސަރުކާރުން ފެއްޓި
ޕް
 ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަން އޮ މޯލްޑިވްސް ދީމިޤްރާތީ އިޞްލާޙުތަކުގެ ތެރެއިން، ޖިނާއީ ޢަދުލުގެ ނިޒާމު
ފް ދަ
 އި ކްޝަންސް ކޮމިޝަން އިޞްލާޙުކުރުމަށް ކުރެވުނު މަސައްކަތްތަކުގެ ތެރެއިންނެވެ. 2004
ލެ
 ނޭޝަނަ އިން ގްރި ކޮމިޝަން ވަނަ އަހަރު، އޭރުގެ އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ދަޢުވަތަކަށް
ލް ޓެ ޓީ
 މޯލްޑިވްސް އިންލަންޑް ރެވެނިއު އޮތޯރިޓީ ޔުނިވަރސިޓީ އޮފް ޕެންސިލްވޭނިއާގެ ޕްރޮފެސަރެއް ކަމަށްވާ ޕޯލް
 މޯ ޑި ސް ކަސް މްސް ސަ ސް އެޗް. ރޮބިންސަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޢަދުލުގެ ނިޒާމާ ގުޅޭ ގޮތުން
ލް ވް ޓަ ރވި
އިޞްލާޙުކުރަން ފެންނަ ކަންކަން ބަޔާންކޮށް، ރިޕޯޓެއް
31 މާރިޗު 2017 ގެ ނިޔަލަށް، އެ މުއައްސަސާއެއްގައި ތައްޔާރުކުރިއެވެ.
ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރުމުގެ ދައުރެއް އަދާކުރާ ހުރިހާ މުވައްޒަފުން އެ ރިޕޯޓުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ އިޞްލާޙުތަކަށް ބަލާއިރު،
ތަމްރީންކުރެވިފައިވާ މުއައްސަސާތައް: ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުތައް ތަފްޞީލުކޮށް ލިޔެވި ބަޔާންވެފައި
 ރޮސިކިއު ރ ނެރަ ގެ އޮ ސް އޮންނަންވާނެކަމާއި، މީގެ ތެރޭގައި ޖިނާއީ މައްސަލަތައް ބެލުމުގައި
ޕް ޓަ ޖެ ލް ފީ
 އެންޓި-ކޮރަޝަން ކޮމިޝަން ކޯޓުތަކުން ޢަމަލުކުރަންވީ އުޞޫލުތަކާއި، ހެކި ހުށަހެޅުމާބެހޭ
ޕް
 ހިއުމަން ރައި ސް ކޮމިޝަން އޮ މޯ ޑިވްސް އުޞޫލުތަކާއި، މައްސަލަތަކުގެ ހުރިހާ މަރުޙަލާއެއްގައިވެސް
ޓް ފް ދަ ލް
 އި ކްޝަންސް ކޮމިޝަން ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތް ޤާނޫނީ ވަކީލެއް މެދުވެރިކޮށް
ލެ
 ނޭޝަނަ އިން ގްރި ކޮމިޝަން ތަމްސީލުކޮށްދިނުމާބެހޭ އުޞޫލުތަކާއި، ކުދި ކުށްތަކުގައި، ޝަރީޢަތުގެ
ލް ޓެ ޓީ
 މޯ ޑިވްސް އިން ންޑް ރެވެނިއު އޮތޯރިޓީ ކުރީގެ މަރުޙަލާގައި، ޑައިވަރޝަނަރީ ޕްރޮގްރާމްތަކަށް
ލް ލަ
 މޯ ޑިވްސް ކަސް މްސް ސަރވިސް މަގުފަހިކުރުމާބެހޭ އުޞޫލުތަކާއި، އަވަސް މިނެއްގައި ޝަރީޢަތްތައް
ލް ޓަ
ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށްޓަކައި މެދުކެނޑުމެއްނެތި ޝަރީޢަތްތައް
➢ ޤާ ބޭއްވުމާބެހޭ އުޞޫލުތައް ތަޢާރުފުކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ.
ޖިނާއީ އިޖުރާ އަތުގެ ނޫނާ އެ އް ގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތިން
ގަވާއިދު ތަ އް އެކުލަވާލުމުގެ މަ ސަ އް ކަތް ތަ އް ފެ ށު ން ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ބިލެއް ފުރަތަމަ އެކުލަވާލެވުނީ
ބައިނަލްއަޤްވާމީ މާހިރުންގެ އެހީތެރިކަމާއެކުގައެވެ. އެހެންނަމަވެސް،
ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށަންވާއިރަށް
އެ ބިލުގެ އިނގިރޭސި ދެލިކޮޕީއަށް އޭރުގެ އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ
އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެކި މުއައްސަސާތަކުން ހަދަންޖެހޭ ގަވާއިދުތައް
އޮފީހުން ކުރެވުނު ގިނަ މަސައްކަތްތަކެއްގެ އަލީގައި ބަދަލުތަކެއް
ހެދުމާއި، އެ މުއައްސާސަތަކުން ޢަމަލުކުރަމުން އަންނަ އުޞޫލުތަކަށް
ގެނެވިގެން 2006 ވަނަ އަހަރު ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ބިލެއް
ގެންނަންޖެހޭ ބަދަލުތައް ގެނައުމުގެ މަސައްކަތްތައް މިހާރު ދަނީ
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުނެވެ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި އޮތް
ކުރެވެމުންނެވެ. މިގޮތުން، އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުންވަނީ
ބިލުގައި، އިޞްލާޙުކުރަންޖެހޭ ގިނަ ކަންކަން ހުރުމާއެކު، 2014
ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެ ކޮމިޝަނުގެ ޢާންމު
ވަނަ އަހަރު އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން އެ ބިލަށް އިޞްލާޙުތަކެއް
ގަވާއިދަށް ގެންނަންޖެހޭ އިޞްލާޙުތައް ގެނެސް، 18 އެޕްރީލް 2017
ގެނެވުނެވެ. މިގޮތުން އިޞްލާޙު ގެނެވުނުއިރު، އެންމެ ފުރަތަމަ
ވަނަ ދުވަހު ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކޮށްފައެވެ.
އެކުލަވާލެވުނު އިނގިރޭސި ދެލިކޮޕީގައިވާ ކަންކަމަށާއި، 2008 ވަނަ
އަހަރު ޢަމަލުކުރަން ފެށުނު ޤާނޫނުއަސާސީއަށާއި، އަދި ބެސްޓް
ޕްރެކްޓިސްއަށް ރިޢާޔަތްކޮށްގެން ބިލަށް އިޞްލާޙުތައް ގެނެވުނެވެ.
2

ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު އެކުލެވިގެންވާ ޖިނާއީ ކުށް ކަނޑައެޅުމުގެ ޚާއްޞަ ޤާނޫނުތަކާއި ޚާއްޞަ
މައިގަނޑު ބައިތައް އުޞޫލުތަކަކަށް ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ ޤާނޫނުތައް
ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު އެކުލެވިގެންވަނީ ތިރީގައިވާ ތިރީގައިވާ ޚާއްޞަ ޤާނޫނުތައް، އެ ޤާނޫނުތަކުގައި ޚާއްޞަ
މައިގަނޑު 5 މަރުޙަލާގެ މައްޗަށެވެ. އެ ޤާނޫނުގައި، މިއިން ކޮންމެ އުޞޫލުތަކެއް ކަނޑައަޅާފައިވާ މިންވަރަށް ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ
މަރުޙަލާއެއްގައިވެސް މުއައްސަސާތަކުން ރައްކާތެރިކޮށް، ޙިމާޔަތްކޮށް ޤާނޫނުން އިސްތިސްނާވާނެއެވެ.
އަދި ފޯރުކޮށްދޭންޖެހޭ ޙައްޤުތަކާއި، މުއައްސަސާތަކަށް ލިބިގެންވާ 
ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009)ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ
ބާރުތަކާއި އަދި އެ މަރުޙަލާތަކުގައި ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ އިޖުރާއަތުތައް
ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ
ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. މި ސިލްސިލާ ކަރުދާސްތަކުގައި މިއިން ކޮންމެ
ޤާނޫނު(
މަރުޙަލާއަކަށް ތަފްޞީލުކޮށް އަލިއަޅުވާލެވޭނެއެވެ. 
ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010)ބިރުދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި
 ތަޙްޤީޤު މަރުޙަލާ ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު(
 ދަޢުވާކުރުމުގެ މަރުޙަލާ  ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2011 (މަސްތުވާތަކެއްޗާބެހޭ ޤާނޫނު)
 ޝަރީޢަތުގެ ކުރީގެ މަރުޙަލާ  ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2013)މީހުން ޓްރެފިކްކުރުން
 ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާ ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު(
 ޝަރީޢަތުގެ ފަހުގެ މަރުޙާލާ  ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު)
 ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/2014)މަނީ ލޯންޑްރިންގ އަދި
ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު ހިނގާނެ ދާއިރާ
ޓެރަރިޒަމަށް ފައިނޭންސްކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު(
ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 212 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)  ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2014 (ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނު)
އަށް ބަލާއިރު، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކޮށްފައިވާ ޖިނާއީ ކުށް  ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2015)ޓެރަރިޒަމް މަނާކުރުމުގެ
ކަނޑައެޅުމުގެ ޚާއްޞަ ޤާނޫނެއްގައި، ވަކި ކަމެއް ކުރުމުގެ ޚާއްޞަ ޤާނޫނު(
އުޞޫލުތަކެއް ކަނޑައަޅާފައިވާ ޙާލަތުގައި ފިޔަވައި، އަންނަނިވި
ކަންކަމާ ގުޅިގެން ޢަމަލުކުރަންޖެހޭނީ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ
ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާނީ
ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިންނެވެ.
2 ޖުލައި 2017 ގައި
 ކޯޓު އަމުރަށް އެދުމުގައި، އެ ކޯޓު އަމުރު ނެރުމުގައި އަދި
އެ އަމުރު ތަންފީޛުކުރުމުގައި
 ޖި ނާއީ އިޖު ރާ އަތުގެ ޤާ ނޫ ނު ބެ އްލު ވު މަ ށް:
މީހުން ހުއްޓުވުމާއި، ހިފެހެއްޓުމާއި، ހިފައި ހައްޔަރުކުރުމާއި
http://www.mvlaw.gov.mv/pdf/ganoon/chapterVIII/12-2016.pdf
އަދި ބަންދުކުރުމުގައި
 ޖިނާއީ މައްސަލައެއްގެ ތަޙްޤީޤު ހިންގުމުގައި ޖި ނާއީ އިޖު ރާ އަތުގެ ޤާ ނޫ ނަ ށް ތަމްރީ ންކު ރުމުގެ ޕް ރޮގް ރާމްގެ މެ ނު އަލް
 ޖިނާއީ މައްސަލައެއްގެ ދަޢުވާ އުފުލުމުގައި ނުވަތަ ދަޢުވާ ބެ އްލު ވު މަ ށް:
ދޫކޮށްލުމުގައި ނުވަތަ ދަޢުވާ އަނބުރާ ގެންދިއުމުގައި http://agoffice.gov.mv/v4/wp-content/uploads/2017/02/CRPC_TM.pdf
 ޖިނާއީ މައްސަލައެއްގެ ޝަރީޢަތް ހިންގުމުގައި
 ޖިނާއީ މައްސަލައެއްގެ ޙުކުމް ތަންފީޛުކުރުމުގައި
އިތުރު މަޢުލޫމާތު ހޯއްދަވާނީ:
 ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޢާންމު
ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުތަކާ ގުޅޭގޮތުން އީމެއިލްLSRC@agoffice.gov.mv|: | ފޯ ން: 3010176
3